

šlo jesen. Franc je na Rusko-Poljskem na fronti. Najmlajši Janez se že pogreša od 1. junija 1915. Bil je pri 40. pešpolku. Tem potom se prosi, če kdo kaj ve o njem, naj sporoči njegovemu potrtemu očetu. Ker je bil padli Konrad najboljša podpora in desna roka svojemu bolanemu očetu, se ta nenadomestljiva izguba toliko bridkeje občuti. Dne 25. maja bi bil Konrad ravno dve leti neprestano na fronti. Letos v spomladi je bil že drugič na dopustu, ker se je očeta bolezen zelo poslabšala ter se je silno težko ločil od svojih domačih, kot bi slutil, da se mu ne bo več izpolnila želja, da bi se kedaj videl svoje ljube in drage. Bil je tih in delaven; v družbi je rad vse razveseljeval s svojim petjem, zato ga je vse imelo rado. Goriška, z našo krvjo prenapojena zemlja mu naj bo lahka. Na svidenje enkrat nad zvezdami!

V Gradcu je dne 24. maja umrl Blaž Znidar, pešec 47. pešpolka, doma iz rajhenburske županije. Rajni si je nalezil smrtno bolezen na raznih bojiščih.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino ohranimo trajen spomin!

Italijansko bojišče.

Deseta laška ofenziva se po kratkem odmoru na binokostno nedeljo z vso silo nadaljuje. Glavni napori Italijanov so sedaj naperjeni proti južnemu odseku naše primorske fronte, proti Kraški planoti. Lahki so poslali proti našim v boj tako ogromno število infanterije in sicer na celi 40-km dolgi fronti od Plav do morja, da so vedno čez mrtve kupe laških borilcev drvele dan za dnevom in deloma tudi po noči sveže in goste sovražne vrste. Lahki so svoje vojaške opijanili pred napadi z vinom. Sovražni artileriji je prišlo na pomoč tudi težko angleško topništvo. Ognjeni bliski so bili na celi črti tako gosti, da je nebe od Tolmina do Devina ob Adriji ponoči in podnevu žarelo kot bi se odprl peklo. Sila sovražnega napadavanja je pretekla dni prikipela do vrhunca srditosti. Naši, med njimi na tisoče slovenskih mladeničev in mož, so tu stali trdno kakor železen zid. In vzdržali smo tudi ta teden. Lahki so samo pri Jamljah na Krasu zasedli kakšen kilometer naših naprejšnjih postojank in so na posameznih odsekih dosegli neznatne uspehe. Lahki se ima dolgo pot do Trsta in Ljubljane. Žrtve so na obeh straneh prav velike. Lahki je izgubil v deseti soški bitki, kakor zatrjujejo švicarska poročila, okrog 150.000 mož. Vjeli smo okrog 15.000 Lahov. Bitka se še nadaljuje.

Avstrijski nadvojvoda juriša na sovražnika.

Nadvojvoda Leopold je kot artilerijski nadporočnik dne 27. maja z nekaterimi topničarji na Krasu blizu Jamelj v najsprednejši postojanki jurišal proti sovražniku in je zajel večje število Lahov in 2 strojni puški. Mladi nadvojvoda je dal lep zgled neustrasnega bojevnika.

Spodnještajerski junaki.

Naše uradno poročilo z dne 28. maja omenja, da so se mariborski prostovoljni strelec dne 27. maja v boju pri Jamljah posebno proslavili. Trikrat so vrgli sovražnika, ki je vdrl v naše jarke, nazaj in so vjeli pri tem 6 častnikov in 300 mož, vplenihi pa so 2 strojni puški.

Kako je bilo v deseti ofenzivi.

(Piše Janko Mlakar od 87. pešpolka.)

Bilo je dne 12. maja. Prijetno spomladansko solnce je z vso krasoto obsevalo naše postojanke, ki so bile docela izgotovljene in utrjene. A glej! — Zjutraj nenadoma se začne naš ljubeznjivi sosed zopet nekaj sumljivo gibati. Naš sum se nam potrdi, ko so se začeli iz nasprotni strani oglašati topovi; vedno gostejši so bili goreči izstrelki iz vseh kalibrov na naše postojanke. Zarilo se je in bliskalo, da je bilo kakor v peklu. Podnevu in ponoči je trajalo to bobnenje in vsi smo že z veliko napetostjo pričakovali, kdaj se bo končala ta strašna predpriprava, in kdaj bo začela napadati laška pehota. In ni nam trebalo dolgo čakati. Popoldne lepega majniškega dne se je Kadorna vendar naveličal te kanonade in zapovedal je splošen napad. Mislil je namreč, da je nas s svojo kanonado prisilil na oni svet; pa hudo se je zmotil. Ko so se pokazale rojne vrste napadajočih Italijanov, smo jih sprejeli s takim ognjem iz pušk, da je bilo kar veselje poslušati ta koncert. Začeli so plesati, skakati in se sukati, da je bilo lepše kot v kakem velikomestnem gledališču. Med tem pa smo mi pridno pritiskali na puške, strojnice so ropotale in tako smo ustavili laški napad. Še predno so prišli do naših žičnih ovir. Niti eden od napadalcev se ni povrnil. Skoraj vsi so podlegli ognju avstrijskega orožja in ostali v smrtnem spanju. To se je še ponovilo parkrat, vselej na enak način. Da je bila ta muzika še močnejša, so se za našim hrbtom oglašali očetje, imenovani možnarji največjega kalibra. Laški poveljniki so spoznali nadčloveško brambo naših postojank in so ustavili prodiranje; začeli so šteti svoje velike izgube mrtvih in ranjenih. Niti za ped zemlje se jim ni posrečilo priti naprej. Sloven-

ska kri je vzdržala v laškem ognju, a italijanska pa našega ne. Pomnila bodo za vselej, kdaj so se topli slovenskoštajerski fanti in možji.

Vsem bralcem in bralkam „Slovenskega Gospodarja“ pošiljamo junaški branilci slovenske zemlje najlepše pozdrave! — Četovodja Kuder Martin iz Griž; desetniki: Sturh Blaž iz Blekovca na Koroškem, Zalokar Janez iz Dobja in Centrih Filip iz Prevorja; poddesetnik Majcen Friderik iz Lešnice; mostvo: Janko Mlakar in Lah Matija od Velike Nedelje, Verlič Franc od Sv. Antona, Dežman Henrik iz Luč, Podrepšek Jurij iz Šmarja, Dolar Jožef iz Trbonj, Anzele Martin iz Gereče vasi, vsi od 8. vojne stotnije.

Lahi imenujejo slovenske vojaške „zelene hudiče“.

Slovenski vojak nam pišejo:

Naši sovražniki že dobro poznajo naš spodnještajerski pešpolk ter nas imenujejo „zelene hudiče“; dobro ga bodo pomnili hinavski Lahki od prejšnjih, a posebno pa od desete ofenzive. Zgodilo se je, da so Lahki vdrl v naše jarke, a so bili takoj s protinapadom zopet vrženi nazaj. Poleg orožja so prišli na vrsto tudi ročni krampji, ki so neusmiljeno prepačali po polentarskih grešnih hrbtih. Vsak, kateri jo je srečno nazaj odsopiha, se je ozrl na dotično višino, in napravil trden sklep, da nikdar več ne gre poskušati tako trdega oreha kot so „zelene hudiče“. Laški vojskovodje so si gotovo mislili s to šest mesecev se že pripravljajočo ofenzivo pridobiti lavorove vence; toda zaman! Železni zid ob Soči se ne da zlomiti — brez uspeha so njih trudi in strupeni plini, s katerimi so nas večkrat pozdravljali.

Ob priliki te sedaj že nad 14 dni trajajoče soške bitke vam vsem dragim domačim prijateljem in znancem pošiljamo iskrene pozdrave: desetnika Vekoslav Lukman (Sv. Bolfenk pri Središču), Rep Fran (Kamenščak pri Ljutomeru), poddesetnik Rastislav Munda (Sv. Tomaž pri Ormožu), pešci Filip Kokol (Ptuj), Jože Horvač (Sv. Urban pri Ptuj), Fr. Vuk (Pragarsko), Ludovik Puklavac (Ormož), Lud. Grašič (Sv. Tomaž pri Ormožu), Hriberšek Franc (Pragarsko) in Gobec Franjo (Zagreb).

Na drugih bojiščih.

Na ruski fronti se baje nekaj pripravljalo. — Ruska artilerija se zadnji čas živahneje giblje, tudi ruske poizvedovalne čete postajajo od dne do dne gibljive. Vojni poročevalci zatrjujejo, da so to znamenja bodoče ruske ofenzive. Ruska armada radi notranjih dogodkov v Rusiji sicer ni posebno zmožna za velike napadalne boje, a četverospoznam, posebno Italijani, vedno silijo Rusijo, naj začne z ofenzivo. Ruski vojni minister Kerenski potuje zdaj na fronti od postojanke do postojanke in navdušuje vojaštvo. — Rusija pravi, da je pripravljena skleniti mir, pa ne samo z nami, ampak le tedaj, če se sklene splošen mir.

Tudi na rumunski fronti postaja gibanje sovražne artilerije in infanterije živahnejše.

Na macedonskem bojišču razen topovskega ognja na posameznih delih fronte, zlasti ob kolenu reke Črne, nobenih večjih vojnih dogodkov.

Na francoskem bojišču se več ali manj na vsi fronti nadaljuje vojna podvzeta, zlasti v Sampanju so močne francoske čete napadale nemške postojanke, toda brezuspešno. Iz velikega premikanja angleško-francoskih čet se sklepa, da vojska na tem bojišču še ne bo kmalu prenehala, temveč se bo zahtevala ogromno človeških žrtev.

Na turških bojiščih razen topovskega boja na egiptovskem bojišču nobenih važnejših dogodkov. Angleži se skrbno pripravljajo na novo ofenzivo v južni Palestini. Turki so izpraznili mesti Gazo in Jato ob sirski morski obali.

Razne politične vesti.

Slovenska napredna stranka na Kranjskem je imela te dni posvetovanje, na katerem se je sklenila resolucija, v kateri se povdarja, da je jugoslovansko vprašanje najvažnejše in najnujnejše vprašanje države in svetovne vojske. Slovenski posilanci se naj z vso odločnostjo zavzemajo za združitev in samostojnost vseh Jugoslovancev pod okvirjem habsburške države in naj se tudi v državnem zboru strneje v eno zvezo.

Tržaški cesarski namestnik baron Fries-Skene bo baje moral oditi iz Trsta. Za naslednika mu bo, kakor poročajo iz Trsta, imenovan cesarjev osebni pribočnik general Margutti. Baron Fries-Skene med tržaškimi Slovenci in Hrvati ni bil priljubljen. Maje se že tudi stolec koroškemu deželnemu predsedniku grofu Lodronu.

Državnozborski klubbi so imeli v torek, dne 29. maja, posvetovanja, v katerih so si zažrtali pot za državnozbornsko delovanje. Nemški Nacionalverband vstraja pri kandidaturi dr. Grosa za zborničnega predsednika. Čehi so izdali svojim poslancem nalog, da oddajo prazne listke; isto bodo storili menda tudi Jugoslovanci. Dr. Gros je namreč kot

predsednik „sufferajna“ velik nasprotnik Slovanov. — Danes, v četrtek, dne 31. maja, ob 11. uri dopoldne so bili člani državnega zbora in gosposke zbornice od cesarja v cesarskem dvoru slovesno sprejeti. Naslednje zborovanje državnega zbora bo ali jutri v petek, dne 1., ali v torek, dne 5. junija.

Poljaki vedno glasneje zahtevajo samostojno Poljsko in sicer ne samo za ruskopoljske pokrajine, ampak tudi za poljsko ozemlje v Nemčiji in Avstriji. V Varšavi se vršijo neprestano posvetovanja poljskega državnega sveta in poljskih velikašev glede ustavnega ustroja in izvolitve kralja za novo Poljsko. Rešitev bo baje padla v kratkem.

Na Ogrskem še do danes nimajo novega ministrstva. Imenuje se cela vrsta mož, ki bi naj prevzeli ministrsko predsedstvo. Opozicija si želi, da bi postal ministrski predsednik nadvojvoda Jožef, ki je znan kot vojskovodja na ruskem in rumunskem bojišču, toda nadvojvoda rajši ostane na bojišču. Tudi stari Andraši ima baje mnogo upanja, da prevzame vlado. Imenujejo se tudi znani Khuen-Hedervary, grof Ivan Zichy ter grof Bela Serenyi. Težavo dela Tiszova stranka, ki ima v državnem zboru večino, ker se noče poravnati z opozicijo in ni voljna privoliti v to, da bi sedeli v ministrstvu člani večine in manjšine. Ako se Ogrci ne bodo med seboj pobotali, se bo baje državni zbor razpustil in se bodo razpisale nove volitve.

Izvenavstrijski listi pišejo, da so se razmere med Avstrijo in Nemčijo nekoliko spremenile. Vsenemci v Nemčiji hujskajo proti Avstriji, ker so avstrijski državniki in mnogi visoki krogi za mir brez zemeljskih pridobitev in vojnih odškodnin. Na nemškem uradnem mestu pa zatrjujejo, da se razmere med obema državama niso prav nič spremenile in da odklanjajo hujskajoče gibanje Vsenemcev proti Avstriji.

Tedenske novice.

Dunajski nadškof o katoliški mladeniški organizaciji. V Irgu Pitten na Nižjem Avstrijskem je bilo v nedeljo, dne 20. majnika, veliko mladeniško zborovanje. Sam dunajski nadškof kardinal dr. Piffli je prišel na ta zbor kot pridigar in govornik. Predpoldne je zbranim mladeničem v cerkvenem govoru z očetovsko prisrčnimi besedami priporočal dve zvezdi vodnici: katoliško vero in domovino. Na popoldanskem zborovanju, na katerem je bilo zbranih kakšnih 800 mladeničev, okoli 500 mož in 600 žen, pa je gospod kardinal poleg ljubeznjivih besed do mladine izrekel tudi tole prošnjo do staršev: „Kot škof vas prosim iz vsega srca, da svojim otrokom ne delate težav, če hočejo vstopiti v katoliško mladeniško društvo. Žalibog je dejstvo, da merodajni činitelji dolgo časa niso spoznali važnosti katoliške mladeniške organizacije. To mora biti drugače! Če dandanašnji od vseh strani doni klic: Rešite mladino, ker propada, morate tudi vi dovoliti, da vaši sinovi stopijo v katoliška društva. V sv. Pismu je zapisano: Človek ne živi samo od kruha, temveč od vsake besede, ki pride iz božjih ust. Ne smemo samo hrepeneti po časnih blaginji. Kot školu mi je predvsem pri sreju skrb za dušni blagor vseh meni izročeni in ne smem prav ničesar opustiti, kar pospešuje blagor duš. Zato prosim: Pošljite svoje sinove v naša katoliška mladeniška društva. Kdor se v takem društvu vzgoji v zvestobi do Boga, ostane tudi zvest cesarju, zvest domovini, zvest staršem, tak izpolnjuje četrto božjo zapoved.“

Birma v vuzeniškem dekanatu. V soboto, dne 19. maja 1917, so došli prevz. g. knezoškof dr. M. Napotnik v Vuzenico in so tukaj v nedeljo, dne 20. maja, naslednja dneva, t. j. ponedeljek in torek, pa v Vuhredu in v Ribnici delili zakrament svete birme. Vse naš tate hudi vojni čas. Zato so naš g. knezoškof že v razpisu birm izrekli željo, naj izostane pri birmških slovesnostih vse, kar bi ne bilo primerno resnobnosti dobe, v kateri živimo. Od Nadpastirja je ljudstvo pričakovalo tolažbe in okrepečave v svojih težavah, v svojem hrepenenju po miru. Pričakovanje se je ljudstvu izpolnilo. Božja beseda, ki so jo z vso vneto oznanjevali — o tolažljivih naukih vnebohoda Kristusovega, o virih milosti in miru, o hišah, ki jih je Gospod obiskal — potem očitna molitev ne le za žive in mrtve župljane doma, marveč tudi za tiste, ki stojijo in krvavijo, umirajo ali že v večnem miru počivajo na bojiščih. Vse to je vidno potolažilo in pozivilo sreča vseh, ki so se mogli udeležiti birmških slovesnosti. Birmancev je bilo v Vuzenici 356, v Vuhredu 169, v Ribnici 253, skupno 778.

Duhovniška vest. Nadžupnik in dekan v Vuzenici vč. g. Stefan Pivec je bil ob priliki birmovanja v vuzeniški dekaniji imenovan za duhovniškega svetovaleca.

Duhovniške vesti. Župnija Žiče je dobil č. g. Jožef Florjančič, župnik pri Sv. Martinu na Poh. — Prestavljen je č. g. Anton Penič, kaplan pri Sv. Križu pri Slatini, kot provizor k Sv. Vidu pri Grobelnem.